

ת"פ 36702/01/15 - פרקליטות המדינה, מחלקה כלכלית נגד מארק פריינד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 36702-01-15 פרקליטות המדינה, מחלקה
כלכלית נ' פריינד

לפני
המאשימה
כבוד השופטת לימור מרגולין-יחידי
פרקליטות המדינה, מחלקה כלכלית
ע"י ב"כ עו"ד בן ציון

נגד
הנאשמים
מארק פריינד
ע"י ב"כ עו"ד לונדון

גזר דין

פתח דבר

הנאשם הורשע על סמך הודייתו במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב אישום מתוקן בשנית בארבע עבירות של שימוש במרמה עורמה או תחבולה במטרה להתחמק ממס, עבירות על סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן: "פקודת מס"ה").

הסדר הטיעון גובש בין הצדדים, לאחר הליך גישור ממושך שקיימו הצדדים בפניי, במהלכו הוצגו חומרים ראייניים בהיקפים נכבדים ונטענו טיעונים משפטיים, וכן בוררו במקביל בהליכים שעניינם עתירות לקבל חומרי חקירה, שאף הם התנהלו בפניי, נושאים הקשורים לרלבנטיות של חומרי חקירה שמקורם ברשויות זרות. אין זה מקרי כי בהסדר הטיעון צוין כי ההסכמות שהתגבשו הן תוצר של מחלוקת ממושכת בין הצדדים הנוגעת לראיות בתיק ולרלבנטיות של החומרים.

בתמצית עניינו של כתב האישום המתוקן בשנית, באי הגשת דו"חות בקשר להכנסות הנאשם שמקורן בחו"ל, בשנים 2009-2012, כשסכום ההכנסות עומד על שני מיליון ₪, כשקרוב למחצית הסכום הופקדה במזומן בחשבון הבנק של הנאשם, כאשר כל אחת מן ההפקדות נעשתה בסכום שאינו מחייב את הבנק בדיווח לרשות לאיסור הלבנת הון, ואת המחצית האחרת הביא עמו הנאשם לארץ במט"ח והמיר בישראל מבלי לדווח על כך לרשויות המס ומבלי להפקיד את הכספים במערכת הבנקאית.

כתב האישום המתוקן בשנית משקף תיקונים משמעותיים מאד לקולא, שהם תולדה של אותם קשיים ראייניים שעלו

ונבחנו במהלך ההדברות בין הצדדים, כשהתיקונים נוגעים למקורות ההכנסה, סכומי ההכנסות, אופן ביצוע מעשי העבירה, שנות המס, ובהתאמה גם מספר העבירות. כך, בעוד שבכתב האישום בנוסחו הקודם הייתה התייחסות להכנסות של הנאשם ממקורות הכנסה שונים, צוין בכתב האישום במסגרת ההסדר כי ההכנסות מקורן בעסקאות עם חברה אחת. כך, הופחתו סכומי ההכנסה מסכום כולל שאינו נופל מ- 9.3 מיליון ₪, כשהחלק הארי של הסכום הובא לישראל בהמרת מטבע זר לשקלים במזומן, לסכום כולל של 2 מיליון ₪, שמחציתו הופקדה בבנק בחשבון הנאשם. כך, בעוד שבנוסח הקודם פורטו אופני העברת הכספים במזומן מחו"ל לישראל, תוך הסוואתו דרך נותן שירותי מטבע וחברה זרה, הרי שבכתב האישום במסגרת ההסדר אין לנתונים אלה אזכור, וההתייחסות היא להכנסה לישראל של סכומים במזומן שלא הופקדו בבנק. וכך, שנות המס צומצמו מהשנים 2007 - 2013 לשנים 2009 - 2012, ומספר העבירות פחת בהתאמה משבע לארבע. למען הסר ספק כל העובדות שהובאו מתוך כתב האישום המקורי אינן משפיעות, כמובן, על גזר הדין, והן הובאו כדי להצביע על השינויים המשמעותיים בכתב האישום ולא מעבר לכך.

במסגרת ההסכמות העונשיות שהתגבשו, שאף הן פועל יוצא של הכרה במורכבות הצפויה בניהול התיק בכל ההיבטים, הוסכם על כל מרכיבי הענישה, בכפוף להסרת מחדל מלאה להנחת דעת פקיד שומה, כשבדין הוצהר כי מדובר בשומה אזרחית בסך 700,000 ₪. ההסכמה העונשית כוללת הסכמה לגבי עונש מאסר שיעמוד על שישה חודשים, ויתור על קנס והסתפקות בהתחייבות להמנע מעבירה. המחלוקת שנותרה בין הצדדים היא לעניין אופן ריצוי העונש: מאחורי סורג ובריאח כעתירת המאשימה או בדרך של עבודות שירות כטענת ההגנה.

במסגרת הסדר הטיעון סיכמו ביניהם הצדדים כי המותב המגשר ייתן את גזר הדין, כמפורט בסעיף 11 להסדר הטיעון. לאור עתירתם המשותפת של הצדדים, על דעת הנאשם לאחר שהוסברו לו המשמעויות גם על ידי ביהמ"ש, ומהטעמים המפורטים בעתירתם זו, הסכמתי לגזור את דינו של הנאשם חרף העובדה שהגישור התנהל בפניי.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה עמד על חומרת המעשים, הפקת הכנסות בחו"ל, והעברתן לישראל במזומן ו/או בסכומים שאינם מחייבים דיווח לרשויות, ללא כל דיווח לרשויות באופן שלא ניתן היה לגלות את מעשי העבירה שהתגלו במקרה. הוא הדגיש את התכנון המוקדם, התכלית של בצע כסף, הפעולה השיטתית והתחכום וכן את משך העבירות. הוא עמד על היקף השמטת ההכנסות ועל הנזק לקופה הציבורית. לשיטתו, בהתאם למדיניות הענישה הנוהגת, לגובה ההשמטה ולמאפייניה מתחייבת השתת עונש מאסר בפועל, והוא הפנה לפסקי דין התומכים בעמדתו שרובם בסכומי השמטה נמוכים יותר. ב"כ המאשימה טען שאין לייחס להסרת המחדלים משמעות מופרזת, ולא מתקיימות נסיבות אישיות או אחרות המצדיקות הימנעות מהטלת עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריאח. עוד טען כי ויתור המאשימה על רכיב הקנס, מצדיק החמרה מבחינת אופן ריצוי המאסר.

ב"כ הנאשם טען כי בעניינו של הנאשם מתקיימות נסיבות חריגות הקשורות בהבנתו השגויה של הנאשם שאין הוא חייב בתשלום מס ביחס להכנסות שהופקו בחו"ל, לאחר שנדחתה בקשתו להכיר בו כתושב ישראל על ידי המל"ל. הודגש כי הנאשם לקח אחריות בהודייתו ובהרשעתו ואינו חולק על כך שמרכז חייו מבחינת ההגדרות המשפטיות הוא בישראל. עוד נטען כי בנסיבות אלה, המעשים לא בוצעו ממניעים של בצע כסף, והודגש כי הנאשם לא נקט בפעולות שמטרתן הסוואת הכסף שכן חלק ניכר מהכסף הופקד בחשבון הבנק של על שם הנאשם, וכך גם ביחס להמרת מטבע החוץ

שנעשתה על שמו של הנאשם. ב"כ הנאשם הפנה לתיקונים המשמעותיים שנעשו בכתב האישום, ועמד על הקשיים הראייתיים בתיק אשר הובילו להסדר הטיעון. הוא הדגיש את הסרת המחדל המלאה. הוא עמד על החסכון המשמעותי בזמן שיפוטי, ציין כי אין לחובת הנאשם עבר פלילי וכי מדובר באדם נורמטיבי שמקומו אינו בבית המאסר. הוא עמד על מצבו המשפחתי, כלכלי ואישי, וטען כי שליחת הנאשם לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריה תפגע ברווחת ילדיו. עוד נטען כי בהליכים משפטיים בחו"ל הקשורים להליך הנוכחי נעצר הנאשם למשך 10 ימים. על רקע המפורט לעיל טען כי העונש המוסכם למשך 6 חודשי מאסר הוא מוצדק בנסיבות העניין ויש להורות על ריצוי בדרכן של עבודות שירות.

הנאשם ציין שהוא מצר על מעשיו ונוטל אחריות.

להשלמת התמונה יצוין כי עובר למועד מתן גזר הדין הוצהר כי המחדלים הוסרו להנחת דעת המאשימה.

דין והכרעה

הערכים המוגנים הנפגעים מעבריינות מס הנעשית במטרה להתחמק ממס הם בגדר מושכלות ראשונים ואין צורך במסגרת גזר דין זה לחזור ולפרטם בהרחבה, ורק אציין את הפגיעה בנשיאה השוויונית בנטל, הפגיעה בקופה הציבורית וביכולת תכנון התקציב וההסתמכות בשיטת המס על דיווח מלא ותשלום מס באחריות הנישומים.

כפי שצוין, לביהמ"ש הוצג הסדר טיעון מוסכם, שהותיר במחלוקת רק את שאלת אופן ריצוי המאסר. בסוגיה זו על היבטיה השונים אתמקד.

ההכרעה במחלוקת תעשה במתכונת של בחינה דו שלבית: בשלב הראשון תבחן סבירות הסדר הטיעון וההצדקה לכיבודו, וזאת בהתחשב בנסיבות התיק, במדיניות הענישה ובשיקולים הנוגעים לכיבוד הסדרי טיעון. רק אם וככל שהסדר הטיעון ימצא סביר, תבחן בשלב השני המשמעות של ההסכמות בין הצדדים, הטווח עליו הסכימו הצדדים הלכה למעשה במסגרת הסדר הטיעון, ונפקותו לעניין אופן ריצוי תקופת המאסר המוסכמת.

סבירות הסדר הטיעון

אילו היה מדובר בתיק שנתוניו כוללים התחמקות ממס בקשר לסכום הכנסה של 2 מיליון ₪, לאורך תקופה של ארבע שנים, כשהכספים מועברים מחו"ל ללא דיווח, בשני אופנים, בצורה מתוכננת ושיטתית ותוך שימוש בתחכום, ואילו הייתי נדרשת לקבוע מתחם ענישה על סמך נתונים אלה והם בלבד, איני יכולה לשלול תוצאה לפיה תחתית מתחם הענישה הייתה גבוהה מההסכמה העונשית של הצדדים וכוללת עונש מאסר בפועל לתקופה שאינה ניתנת לריצוי בעבודות שירות. זאת, בהתחשב במרכיבי החומרה, בקושי בחשיפת עבירות ובמדיניות הענישה הנוהגת והמקובלת.

לעניין מדיניות הענישה, אציין כי זו כוללת אמנם גם לא מעט תיקים בהם מתחמי הענישה בנסיבות דומות וסכומים דומים, אף גבוהים יותר, מתחילים מתקופה של שישה חודשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות (רע"פ 7790/13 חיים נ')

מדינת ישראל, עפ"ג 31816-05-13 מדינת ישראל נ' נבון, ע"פ 43832-10-13 שאול נ' מדינת ישראל, ע"פ 54708-12-12 מט נ' מדינת ישראל), ואף נגזרים בחלק מהתיקים עונשים לריצוי בעבודות שירות, אך על פי רוב נקבעים מתחמים מחמירים יותר, בעיקר במקרים שיש בהם תכום ושיטתיות, תוך מתן משקל נכבד לשיקולי הרתעה (רע"פ 7773/16 חננאל נ' מדינת ישראל, ע"פ 50420-07-12 דוד נ' מדינת ישראל, רע"פ 3998/15 פלוני נ' מדינת ישראל, עפ"ג (ת"א) 56587-07-13 מדינת ישראל נ' קובי).

אלא שמקובלת עליי הטענה שתיק זה הוא שונה ומצדיק התייחסות שונה, ואבהיר.

בנסיבותיו של תיק זה, והקשיים הראייתיים הפוטנציאליים שהתגלו, כמו גם סוגיות משפטיות שעלו בשלבים המוקדמים, סוגיות שעשויות היו לתפוס נפח ניכר, אשר מותב זה נחשף אליהם ומכירם בשל הליך הגישור, מתחייבת המסקנה שההסדר שגיבשו הצדדים, שעשוי להדמות בנסיבות אחרות כהסדר מקל, הוא הסדר סביר ואף ראוי שיש הצדקה לכבדו. ודוק, בשל המאפיינים הקונקרטיים הייחודיים הנוגעים לתיק, אשר הצדדים מודעים להם ושיתפו בהם את ביהמ"ש, ניתן לקבוע כי ההסדר בין הצדדים אף אינו חורג משמעותית ממתחם ענישה הולם, אילו הייתי נדרשת לקבוע מתחם ענישה, מבחינת תקופת המאסר המוסכמת. דברים אחרונים אלה נאמרו למעלה מן הצורך, שכן אינני נדרשת לקבוע מתחם ענישה, אלא רק לבחון את סבירות ההסדר, בין היתר בהתחשב במדיניות הענישה ובמתחם ענישה הולם.

אסיף ואבהיר כי הסדר הטיעון, והסכמות הצדדים שהוצגו במסגרתו, הם סבירים גם ביחס לדרך הריצוי של המאסר על שתי החלופות שהוצגו: מאסר מאחורי סורג ובריח או מאסר בדרך של עבודות שירות.

לענין אופן ריצוי מאסר שתקופתו אינה ממושכת בדרך של עבודות שירות, שלא מאחורי סורג ובריח, נאמר בדברי ההסבר להצעת חוק העונשין (תיקון 25), תשמ"ו-1986, ע' 76: 76:

"הנחת ההצעה היא שיש אוכלוסית עבריינים שלגביה ניתן להשיג את מטרותיו העונשיות של המאסר בדרך מועילה יותר לחברה מחד גיסא ומזיקה פחות לאותה אוכלוסיה מאידך גיסא. עם זאת מבחינה עונשית עדיין נושאים הם בתיוג של היותם נדונים למאסר".

בכל הנוגע לתכליתה של הצעת החוק, בהתייחס לדרך הריצוי בעבודות שירות, ציינה השופטת נתניהו בע"פ 4722/92 **מרקוביץ נ' מדינת ישראל:**

"בהצעת החוק הוסבר קודם כול, כי מדובר במקרים של מאסר קצר וכי ביסוד ההצעה עומדים, בראש ובראשונה, הצורך לפעול להקטנת הצפיפות בבתי הסוהר ואימוץ הגישה הדוגלת בענישה שאינה לוקה במגרעותיו ההרסניות של המאסר, כשהדברים מכוונים לאנשים שאינם מעורבים בחיי הפשע ושאינו הכרח שישארו את מאסרם מאחורי סורג ובריח דווקא. ההנחה היא, שלגבי עבריינים כאלה ניתן להשיג את מטרותיו העונשיות של המאסר בדרך מועילה יותר לחברה ומזיקה פחות לאותם עבריינים".

דברים ברוח הגישה המשתקפת מהצעת החוק, ביטא השופט מצא, שהיה בדעת מיעוט, וסבר כי ניתן להסתפק בעונש

לריצוי בעבודות שירות ביחס לעבירה של לקיחת שוחד, וכדבריו:

"אין כמדומה חולק, שלא הרי ריצוי עונש מאסר בעבודת שירות כריצוי בבית הכלא; כך, לפחות, מצד חומרת התנאים בהם מוטל על הנאשם לרצות את עונשו, ואולי גם מצד חומרת התיג השלילי אותו יישא בעטיו של העונש. חרף זאת, אין בידי לאשר את גישת השופט המלומד, שראה להגביל את הראויים להקלה הכרוכה בדרך זו של ריצוי העונש על-פי סיווג עבירותיהם, תוך שהוא מוציא מן הכלל את המערערים דנא. השאלה, אם לאפשר לנאשם פלוני לרצות עונש מאסר לתקופה קצרה, שהושת עליו, בדרך של עבודת שירות, עשויה אמנם להיות מוכרעת גם מתוך התחשבות במהות העבירה בה הורשע. אך השיקול העיקרי, שעל-פיו יש לבכר את האפשרות של עבודת שירות על פני כליאה, כרוך באישיותו ובעברו של הנאשם, כמי שלא היה מעורב בחיי הפשע, שלגביו ולגבי הדומים לו ניתן להשיג את מטרותיו של עונש מאסר גם בלא לחשוף אותם להשפעותיה ההרסניות של כליאה בבית סוהר" (דעת מיעוט דומה הובעה בע"פ (ת"א) 70569/06 שרון נ' מדינת ישראל).

למען שלמות התמונה אציין כי באותו עניין אישר ביהמ"ש העליון בדעת רוב את פסיקת ביהמ"ש המחוזי לפיה עונש של שישה חודשי מאסר ירוצה מאחורי סורג ובריה חרף הסכמה עונשית אחרת בין הצדדים, אלא שהטעם העיקרי לכך היה מסקנת ביהמ"ש כי מדובר בעונש שאינו הולם את העבירה ואת הנאשמים גם כשהמאסר מרצה מאחורי סורג ובריה כשלא ניתנו טעמים מספקים להסדר המקל. מסקנתי, כאמור, בהקשרן של הנסיבות הקונקרטיות של התיק שלפניי, היא שונה.

בע"פ 1242/90 דנוך נ' מדינת ישראל, התייחס השופט אלון בהרחבה ובאופן כללי לריצוי עונש בדרך של עבודות שירות, וציין:

"עונש זה ראוי ורצוי בדרכי ענישה מתוקנות, שהגורם האינדיווידואלי מהווה בהן מרכיב עקרוני. אך גם דרך זו עדיין "נושאת היא בתיג של היותו נידון למאסר", וכל שיקולי הענישה המצויים בעונש המאסר מצויים גם במקרה שעונש המאסר בא לכלל ביצוע בדרך של עבודות שירות, ובראש ובראשונה שיקול ההרתעה, למען ישמעו וייראו - העברין עצמו ואחרים בכוח - ולא יזידון עוד. ומיוחדת היא דרך הענישה של ביצוע עבודות שירות, שמגמת השיקום תופסת בה מקום נכבד וראוי. וכדרכו של עונש מאסר צריך העובד בשירות לציבור להיות נתון תחת פיקוח מלא שעה שהוא עובד בעבודת ציבור, ולשם כך ימי עבודתו ושעות העבודה צריך שיהיו קבועים וברורים מראש".

בהתייחס להצעת החוק וליישום ההוראה בפסיקה, מצינת רות קנאי כי הצעת החוק משקפת גישה לפיה דרך ריצוי זו אינה "יחודית לאלה שיש להם נסיבות אישיות מיוחדות, אלא עשויה להקבע ביחס לכל מי שדרך הפשע אינה דרך חייו, אם כי היא מבירה כי הגישה שהסתמנה בפסיקה היא שנדרשות נסיבות מיוחדות לצורך כך (ר. קנאי "הנחיות לקביעת גזר הדין בפסיקת ביהמ"ש העליון" משפטים כ"ד (תשנ"ד), בע' 135).

כמו כן נאמר בע"פ 42/89 מדינת ישראל נ' ועקנין:

"עבודת שירות אינה סוג נוסף של עונש אלא צורה של נשיאת העונש".

הגם שהמובאות דלעיל הובאו גם מפסקי דין של עבריינות כלכלית, הרי שבתיקים כלכליים של עבריינות מס, נקבעה בהלכה הפסוקה העדיפות והבכורה לריצוי עונש מאסר מאחורי סורג ובריה, גם אם מבחינת משכו ניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות, וזאת בעיקר לשם הרתעת עברייני המס (רע"פ 7135/10 חן נ' **מדינת ישראל**, רע"פ 977/13 **אודיז נ' מדינת ישראל**, ע"פ 4097/90 **בויסקי נ' מדינת ישראל**, ע"פ 41/88 ד"ר **שמשוני נ' מדינת ישראל**, ע"פ 7374/09 **הלוי נ' מדינת ישראל**). בפסיקה הובהר שעשויים להיות שיקולים מיוחדים, לרוב שיקולים אישיים, שיטו את הכף לריצוי העונש בדרך של עבודות שירות (בדומה למקובל ביחס לעבירות אחרות, לדוגמא: ע"פ 4434/91 **מדינת ישראל נ' לוי**, ע"פ 42/89 **מדינת ישראל נ' ועקנין**), אך ככלל דרך המלך היא עונש מאסר בבית האסורים.

כדברי ביהמ"ש העליון בעניין בויסקי, שנאמרו באמרת אגב, שכן לא הוגש מטעם המאשימה ערעור על קביעת אופן המאסר לריצוי בעבודות שירות:

"השופט גזר למערער שנים עשר חודשי מאסר, מתוכם ששה לריצוי בפועל והיתרה על תנאי. עוד קבעה הדרגה הראשונה כי המערער יוכל לרצות את עונשו בעבודות שירות. אילו זה וזה בלבד היה העונש שהושת על המערער, כי אז היינו רואים בעונש מופלג לקולא, גם מבחינת משך המאסר וגם בשל מתן האפשרות לרצות את המאסר בעבודות שירות, שכן כבר קבענו, כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשמדובר בעבירות פיסקאליות ובמיוחד בעבירות שעניינן השמטה זדונית של הכנסה לעניין מס הכנסה או לעניין מס ערך מוסף".

וברע"פ 977/13 **אודיז נ' מדינת ישראל**:

"... עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

עם זאת, בפועל, מבלי למעט מהקביעות העקרוניות, במקרים שנגזרו תקופות מאסר שאינן ממושכות המאפשרות ריצוי גם בדרך של עבודות שירות, היה אופן ריצויים בחלק נכבד מהמקרים בדרך של עבודות שירות (רע"פ 1840/12 **עוזר נ' מדינת ישראל**, רע"פ 7814/05 **שוב נ' מדינת ישראל**, ע"פ 43832-10-13 **שאול נ' מדינת ישראל**, עפ"ג 33963-12-09 **אבני נ' מדינת ישראל**).

לפיכך, הסדר הטיעון ובגדרו הטווח עליו הסכימו הצדדים, הנע בין ריצוי עונש המאסר מאחורי סורג ובריה לבין ריצוי בדרך של עבודות שירות, סביר אף הוא.

משקבעתי כי הוצג בפניי הסדר טיעון סביר הראוי לכיבוד, יש לפנות להכרעה בדבר מיקומו של הנאשם בטווח המוסכם בין הצדדים בהתאם להסדר הטיעון.

מיקום הנאשם בהתאם לשיקולי הענישה

לאחרונה עמד ביהמ"ש העליון על השוני בין גזירת דין לאחר קביעת מתחם ענישה הולם על ידי ביהמ"ש, לבין גזירת דין במסגרת טווחים עליהם הסכימו הצדדים בהסדר טיעון, בצינו כי:

"למעשה המדובר בשתי מערכות שיקולים שונות זו מזו, העשויות להולך, במקרים מסוימים, למסקנות שונות באשר לעונש הראוי" (בע"פ 2524/15 שפרנוביץ נ' מדינת ישראל).

בעניין שפרנוביץ הובהר כי המשקל שיש ליתן לשיקולי ענישה שונים בעת שהם מיושמים בתוך מתחם ענישה, הוא שונה מזה הניתן ביחס להסכמות במסגרת הסדר טיעון. עוד הובהר כי בחינה של שיקולי הענישה שאינם קשורים למעשה העבירה, אמורה להתבצע בעיקרה בתוך גבולות ההסכמות ששרטטו הצדדים, כשלמתחם הענישה ההולם ניתן משקל מועט בשלב של מיקום העונש בתוך ההסכמות (להבדיל מהמשקל שעשוי להיות לו בשלב בחינת סבירות הסדר הטיעון וההסכמות, כמפורט בפרק הקודם). ביהמ"ש קבע כי הליכה בדרך אחרת עלולה להביא לתוצאה המחמירה עם הנאשם מעבר לנדרש ולחרוג מהציפיות הסבירות שלו בעת גיבוש הסדר הטיעון. בהקשר זה של ציפיות הצדדים, הדגיש ביהמ"ש את העובדה שההסכמות הצדדים לא גובשו באקראי, המאשימה הביאה בחשבון את מכלול השיקולים הרלבנטיים מבחינתה והנאשם שקלל את סיכוניו וסיכוייו, ובלשון ביהמ"ש:

"...המערער הסכים להסדר הטיעון תוך הערכת סיכונים במסגרת ההגבלה שהתביעה נטלה על עצמה בטיעונים לעונש, כולל התחשבות בנתונים העומדים לזכותו לצורך קביעת העונש בתוך מסגרת זו".

אעיר בהקשר זה, כי מסקנה אחרת, הנותנת משקל משמעותי בעת גזירת הדין למתחם הענישה, עלולה להוביל לכך שבמצב של גיבוש הסכמות בין צדדים, כשההסכמות מצויות בחלק התחתון של מתחם הענישה ההולם או אף חורגות ממנו לקולא, תהא התוצאה העונשית, כמעט דרך קבע, אימוץ הרף הגבוה של ההסכמות, בלי שנסיבות הזכות של הנאשם מקבלות משקל ממשי, ודומה שלכך לא כוונה שיטת המשפט ואף לא התכוונו הצדדים להסדר.

משכך, נקודת המוצא לגזירת הדין היא בעיקרה הסדר הטיעון המוסכם בין הצדדים, כשההסכמות במסגרת הסדר נהנות ממעמד עצמאי, הנבדל הלכה למעשה, ממתחם הענישה ההולם. בגזירת הדין בתוך טווח ההסכמות של הצדדים, ניתן משקל של ממש לנסיבות שאינן קשורות למעשי העבירה עצמם, היינו בעיקר לנסיבות הזכות והחובה בהקשרו של הנאשם.

בהקשרו של כתב האישום המתוקן שלפניי, הסדר הטיעון שהוצג והנאשם שלפניי, אני לוקחת בחשבון את הנתונים הבאים:

ראשית, הנאשם הודה, הביע חרטה וחסך זמן שיפוטי, אשר בין היתר בשל הרלבנטיות של ראיות מחו"ל בהליך, יש להניח שהיה נמשך זמן ארוך מאד וניהולו היה מורכב ביותר. בחירת הנאשם להודות ולקחת אחריות היא בעלת משמעות גם בשל אופי טענותיו והקשיים הראייתיים שהוצגו, שחלקם הובילו לתיקון המשמעותי של כתב האישום, וחלקם היו עתידיים לעלות ולהתברר תוך ניהול ההליך.

שנית, חרטתו של הנאשם הובעה בהתנהגות בדרך של הסרת מחדל. כידוע בתיקים שגלומה בהם תועלת כלכלית, יש חשיבות של ממש להסרת המחדל, תשלום המס והשבת בלעו של גזלן. נתון זה קובע פעמים רבות את מיקומו של הנאשם בתוך מתחם הענישה, ובמקרה שלפני טווח הענישה, כדברי ביהמ"ש המחוזי בת"א בעפ"ג 47301-01-14 מדינת ישראל נ' פ.מ.מ. בע"מ:

"הסרת המחדל הינה הביטוי האולטימטיבי ללקיחת אחריות והכרה בחטא, לצד הפן האופרטיבי והמעשי שיש בה, דהיינו השבת הנזק באופן שהקופה הציבורית קיבלה בחזרה מה שנגרע ממנה. בתי המשפט מאז ומעולם התחשבו בנימוק זה לעניין ההקלה בעונש. אין בכך כמובן כדי למעט מחומרתה של העבירה, אולם יש בכך כדי להשליך על הענישה".

בהליך שלפניי, ההסכמות בין הצדדים כללו הסרת מחדלים מלאה, לא רק מחדלים פליליים אלא כלל המחדל האזרחי, ואף לכך יש חשיבות וביטוי לעומק לקיחת האחריות והפנמת הפסול במעשים.

שלישית, הנאשם נעדר רישום פלילי בישראל, ודומה שהתנהלותו היא מפקדת ותקינה ביתר מישורי החיים.

רביעית, כפי שכבר צוין יש בתיקי מס חשיבות לענישה שתרתיע את הנאשם ואת ציבור העבריינים הפוטנציאליים מביצוע מעשי עבירה.

חמישית, מאז ביצוע המעשים המאוחרים חלפו כחמש שנים. אין מדובר בשיהוי בנקיטת הליכים ואף לא בהתמשכות הליכים בלתי סבירה, כשהעבירות התגלו רק בשנת 2013 וכתב האישום הוגש בראשית שנת 2015, עם זאת, יש בתקופה שחלפה כדי למתן במידת מה את הצורך בהחמרה בענישה לשם הרתעה אישית.

שישית, הוצהר שלנאשם מחויבויות כספיות לתשלום מזונות, בין היתר לילדיו, ונטען ששליחתו לכלא תפגע ביכולת התשלום שלו ותפגע בילדיו. היות שההכרעה היא בין שתי חלופות של מאסר בפועל, ועניינה רק בדרך הריצוי של המאסר, ומכיוון שגם ריצוי של עבודות שירות, במשך שמונה וחצי שעות בכל יום, אינו מאפשר עבודה בתקופת המאסר, מה גם שהנאשם הציג אישור על עבודה בחו"ל שכלל אינה עומדת על הפרק, הרי שנתון זה הוא בעל משמעות מועטה מאד.

שביעית, הוצהר שהנאשם מחלק את חייו בין ישראל לחו"ל ובנסיבות אלה עונש המאסר, תהא דרך ריצויו אשר תהא יכביד עליו.

סיכומי של דבר, לזכות הנאשם עומדות נסיבות זכות לא מעטות, ובמצב דברים זה, ובנסיבות תיק זה אין מקום לגזור עליו עונש בצד המחמיר של הטווח עליו הוסכם בין הצדדים.

בשולי גזר הדין, אעיר כי בשל מכלול הנסיבות שקלתי את האפשרות לקבוע תקופה חלקית לריצוי במאסר מאחורי סורג

ובריח ואת היתרה בדרך של עבודות שירות, כפי שנעשה מעת לעת בתיקים של עבירות על חוק הגבלים עסקיים, שיש בהם רצון להחמיר בהדרגה בענישה ולהוסיף עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח (ע"פ 1656/16 דוידוביץ נ' מדינת ישראל, ע"פ 5823/14 שופרסל בע"מ נ' מדינת ישראל). עם זאת, בסופו של דבר הגעתי למסקנה כי אין מקום לתוצאה עונשית זו, שלא התבקשה על ידי מי מהצדדים, ואשר אינה מקובלת בעבירות מס.

עוד אעיר כי ככלל יש מקום בסוג זה של עבירות לענישה כספית, ואלמלא הסכמת הצדדים הייתי גוזרת על הנאשם קנס. הצדדים הסכימו ביניהם להמנע מעתירה לקנס ובהתאם לעקרונות כיבוד הסדרי טיעון, לא מצאתי כי מדובר בהסכמה שהיא בלתי סבירה במידה כזאת המחייבת התערבות בהסכמות הצדדים. אשר לטענת ב"כ המאשימה כי לנוכח היותו על עתירה לקנס יש מקום להחמרה בדרך הריצוי, אכן במקרים לא מעטים קיימת מקבילית כוחות בין מרכיבי הענישה השונים, והקלה באחד מהם עשויה להצדיק החמרה באחר, אלא שבהליך שלפניי הצדדים הסכימו ביניהם במסגרת הסדר הטיעון לוותר כליל על מרכיב הקנס ולהסתפק בחתימה על התחייבות להמנע מעבירה, ובשל הטעמים שפירטתי בהרחבה, אני סבורה כי הסכמה זו צריכה להוביל מניה וביה לתוצאה המחמירה יותר של אופן ריצוי, כשהלכה למעשה הבחירה היא בין שתי חלופות ריצוי בלבד.

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלקמן:

1. מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים, שירוצה בדרך של עבודות שירות ב- "בית לשובע", צ'לנוב 18 תל אביב-יפו, בהתאם לחוות-דעת הממונה על עבודות השירות.

הנאשם יתייצב במפקדת מחוז מרכז ביום 1.8.17 שעה 08:00, לתחילת ריצוי עונשו.

הובהרה לנאשם המשמעות של אי עמידה בתנאי עבודות השירות.

2. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירות מס מסוג פשע.

3. הנאשם יחתום על התחייבות בסך 50,000 ₪, להימנע במשך שנתיים מהיום מביצוע עבירות מס מסוג פשע לא יחתום הנאשם, יאסר לתקופה של 3 חודשים.

זכות ערעור לביהמ"ש מחוזי תוך 45 יום.

המזכירות תשלח עותק הפרוטוקול לממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, י"ג אייר תשע"ז, 09 מאי 2017.

